

Lomborg's falske tolkning af prisen på klimaændring

Bjørn Lomborg og Kasper Wrang skrev fornyligt i denne avis (27/7/04), at prisen på klimaændring i dansk politik er stærkt overvurderet, og at den marginale skadesomkostning på kuldioxid udledning sandsynligvis er 15 kroner per ton CO₂ og med sikkerhed lavere end 98 kroner per ton CO₂. Det mener kronikørerne skal sammenlignes med det officielle danske estimat på 200-300 kroner per ton CO₂ udledning og at vi derfor bør revidere den danske klimapolitik. Priserne, som Lomborg og Wrang bruger i deres argumentation, stammer fra et nyligt studie af Richard Tol, der har samlet 103 prisestimer fra i alt 28 studier, hvoraf det yngste er fra 1991. Disse studier har forsøgt at sætte pris på, hvor meget klimaændring i fremtiden vil skade vores samfund. Lomborg og Wrang har i deres artikel udvalgt et par af disse estimater, men fortæller ikke hele historien og drager derfor de falske konklusioner.

De marginale priser på klimaændring er netto-nutidsværdien af skadesomkostninger forårsaget af et ton ekstra udledt kuldioxid. Udledninger som vi foretager i dag kan medføre skader i fremtiden, og det er de skader som økonomer forsøger at sætte en pris på. Ved at diskontere værdien af skaderne i fremtiden, får vi en pris på klimaændring i nutidspriser. Fordi det er især svært at spå om fremtiden, vil sådanne estimater altid være usikre, uanset hvor perfekt klimaændringsforskningen måtte være, hvilket den ikke er. Vi vil gerne understrege tre essentielle spørgsmål, som nøje bør overvejes, når man forsøger at sætte pris på marginale skadesomkostninger indenfor klimaændringsforskningen:

Det første essentielle spørgsmål drejer sig om usikkerhed omkring pris estimater. Lomborg og Wrang's citerede 15 kroner/tCO₂ fra Tol's studie er medianen på en række estimater. Det betyder, at halvdelen af studierne havde en højere pris end 15 kroner/tCO₂ og halvdelen af studierne en lavere pris. Hvis man istedet valgte at bruge gennemsnittet af studierne, ville prisen ligge på 21 kroner/tCO₂. Hvis man valgte at følge forsigtigheds princippet, ville prisen ligge på 53 kroner/tCO₂, ifølge de samlede estimater. 10% af alle studier melder om højere priser.

Det andet vigtige spørgsmål man bør stille sig er, hvordan man vægter nutiden i forhold til fremtiden. Indenfor investering og opsparingsverdenen, fastsætter diskonteringsraten værdien af penge idag i forhold til værdien af penge om 10 år. En højere diskonteringsrate betyder at penge i fremtiden er mindre værd for os i dag end ved en lavere diskonteringsrate. Reduktion i drivhusgasudledningerne kan sidestilles med en investering i fremtiden. De citerede 15 kroner/tCO₂ er baseret på en diskontering på 5% per år, hvilket ligger i den højere ende af hvad europæiske regeringer benytter til deres investeringsplanlægning. Hvis man i stedet for de 5% diskontering brugte 3% per år, ville den marginale skadesomkostning stige fra 15 kroner til 45 kroner per ton kuldioxid.

Det tredje væsentlige spørgsmål man bør overveje er, hvordan man opsummerer priser på skader i de forskellige dele af verdenen. Hvis man ignorerer alle skader forårsaget af klimaændring i fremtiden udenfor Danmark, ville den marginale skadesomkostning i Danmark være nær nul, da klimaændring ikke ventes at forårsage større skader i Danmark. Hvis man til gengæld samler alle skader fra global opvarming udenfor Danmark og baserer prisen på, hvordan folk udenfor Danmark værdisætter skaderne, ville man komme til en værdi på 15 kroner/tCO₂. Hvis man derimod værdisætter skaderne udenfor Danmark, som danskerne ville, ville prisen være 10 gange så høj. Hvordan man fastsætter denne pris er et etisk spørgsmål: Er vi ansvarlige for skader forårsaget af dansk emissioner udenfor Danmark? Hvis ja, bør disse skader udenfor Danmark så værdisættes anderledes end hvis de skete i Danmark?

Lomborg og Wrang referer til et tidligere EU-projekt, som fandt frem til en pris på global opvarmning på 270 kroner/tCO₂. Baggrunden for dette højere estimat er et moralsk standpunkt: nemlig at skader forårsaget af europæer bør værdisættes efter europæisk standard og at diskonteringsraten bør være lav.

En pris på 15 kroner/tCO₂ betyder at man lægger mindre vægt på fremtiden og at det ikke er lige så slemt hvis folk fra Bangladesh bliver oversvømmet, må flyttes eller ligefrem dør af p.g.a klimaændring, end hvis det samme skulle ske for danskere. Ved at udvælge et enkelt estimat fra Tol's studie, fortier Lomborg og Wrang de etiske valg omkring klimapolitik, som befolkning og politikere bør tage. Forskere kan ikke foretage disse valg for befolkningen; det ville føre ud i et teknokratisk diktatur. Selv om Lomborg og Wrang gerne vil have os til at tro det, ville et skift fra 270 kroner/tCO₂ til 15 kroner/tCO₂ ikke være resultatet af fremskreden forskning og objektiv videnskab, men snarere et resultat af ændrede værdisæt.

Richard S.J. Tol og Marianne Zandersen
Hamborg Universitet

Note: Tol,R.S.J., "The marginal damage costs of carbon dioxide emissions: An assessment of the uncertainties" in press, *Energy & Policy*, 2004.